AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 35, 87 IR 88 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslas ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 35, 87 ir 88 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas) tikslas – išsamiau reglamentuoti tiekėjo įsipareigojimus subtiekėjo atžvilgiu dėl atsiskaitymo už atliktus darbus sutartyje nustatytu laiku.

Projektas parengtas vykdant 2020 m. balandžio 30 d. Darbo grupės valstybės lygio ekstremaliosios situacijos priemonių taikymo verslui klausimams koordinuoti pasitarimo protokolo Nr. LV-187 nutartis, pagal kurias nutarta atsižvelgti į Aplinkos ministerijos siūlymą dėl viešųjų pirkimų teisinio reglamentavimo tobulinimo detaliau reglamentuojant rangovo įsipareigojimus subrangovo atžvilgiu ir prireikus šių klausimų galimus detalesnius sprendimo būdus aptarti su asocijuotomis verslo organizacijomis.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Projektą inicijavo ir parengė Aplinkos ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 (toliau – Įstatymas) 87 straipsnyje nustatyti reikalavimai, kas turi būti viešojo pirkimo – pardavimo sutartyje, kai ji sudaroma raštu. Pirkimo sutartyje, be kitų nuostatų, nurodomi ir subtiekėjai, jeigu vykdant pirkimo sutartį jie pasitelkiami, bei jų keitimo tvarka. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tuo atveju, kai leidžiama dėl pirkimo sutarties pobūdžio, perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose turi nustatyti tiesioginio atsiskaitymo su subtiekėjais galimybę ir tokio atsiskaitymo tvarką. Tiesioginis atsiskaitymas su subtiekėjais vyksta tada, kai subtiekėjai išreiškia norą pasinaudoti tokia galimybe. Pažymėtina, kad praktikoje subtiekėjui nepasinaudojus tiesioginio atsiskaitymo galimybe susiduriama su problemomis, kai tiekėjas delsia atsiskaityti ar neatsiskaito su subtiekėjais už įvykdytą sutarties dalį, ir dėl to subtiekėjai susiduria su finansiniais sunkumais vykdant savo veiklą.

Įstatymo 88 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad perkančioji organizacija turi reikalauti, kad dalyvis savo pasiūlyme nurodytų, kokiai pirkimo sutarties daliai ir kokius subtiekėjus, jeigu jie yra žinomi, jis ketina pasitelkti. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo atveju nenustatytas reikalavimas pateikti pirkimo sutarties dalies piniginę vertę.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Projektu siūloma papildyti Įstatymo 35 straipsnio 2 dalį 15^1 punktu, kuriuo būtų nustatoma, kad pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta informacija apie tai, kad tiekėjas, pasirašant pirkimo sutartį turės įsipareigoti atsiskaityti su pasitelkiamais subtiekėjais ne vėliau kaip per 30 dienų (išskyrus atvejus, kai pirkimo sutartyje bus numatoma kitaip, bet ne vėliau kaip per 60

dienų) nuo perkančiosios organizacijos apmokėjimo tiekėjui už įvykdytą pirkimo sutarties dalį, kuriai jie buvo pasitelkti, dienos, jeigu subtiekėjai nepasinaudoja šio įstatymo 88 straipsnio 2 dalyje nustatyta perkančiosios organizacijos tiesioginio atsiskaitymo su subtiekėjais galimybe, ir perkančiajai organizacijai paprašius pateikti atsiskaitymą patvirtinančius dokumentus.

Kartu siūloma patikslinti Įstatymo 87 straipsnio 1 dalies 11 punktą ir nustatyti, kad pirkimo sutartyje turėtų būti nustatoma esminė pirkimo sutarties sąlyga, pagal kurią iš tiekėjo reikalaujama atsiskaityti su subtiekėjais ne vėliau kaip per 30 dienų (išskyrus atvejus, kai pirkimo sutartyje numatoma kitaip, bet ne vėliau kaip per 60 dienų) nuo perkančiosios organizacijos apmokėjimo tiekėjui už įvykdytą pirkimo sutarties dalį, kuriai jie buvo pasitelkti, dienos, jeigu subtiekėjas nepasinaudoja šio įstatymo 88 straipsnio 2 dalyje nustatyta perkančiosios organizacijos tiesioginio atsiskaitymo su subtiekėjais galimybe.

Siūloma patikslinti ir Įstatymo 88 straipsnio 1 dalį, pagal kurią perkančioji organizacija turi reikalauti, kad dalyvis savo pasiūlyme nurodytų, kokiai pirkimo sutarties daliai, nurodant ir jos piniginę vertę, ir kokius subtiekėjus, jeigu jie yra žinomi, jis ketina pasitelkti.

Pažymėtina, kad Projektu siūlomų nuostatų įgyvendinimo užtikrinimas būtų pagrįstas perkančiosios organizacijos galimybe bet kuriuo sutarties įgyvendinimo metu paprašyti pateikti dokumentais pagrįstą informaciją apie atsiskaitymą su subtiekėjais už jų įvykdytą pirkimo sutarties dalį.

Tokiais pakeitimais siekiama išvengti galimo tiekėjų piktnaudžiavimo atvejų, kai tiekėjas delsia atsiskaityti su subtiekėjais. Taip pat būtų sudarytos geresnės sąlygos smulkaus ir vidutinio verslo subjektams dalyvauti viešuosiuose pirkimuose subtiekimo pagrindais ir greičiau gauti atsiskaitymus už atliktus darbus, suteiktas paslaugas ar tiektas prekes, kurios reikalingos sutarčiai įvykdyti.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Projektą neigiamų pasekmių nenumatoma. Projekto nuostatos formuoja aiškias sutartinių įsipareigojimų tarp tiekėjo ir subtiekėjo dėl atsiskaitymo už atliktus darbus nustatytu laiku įgyvendinimo sąlygas, taip užtikrinat subtiekėjų, kurie dažniausiai priskirtini smulkaus ir vidutinio verslo subjektams finansines sąlygas, kartu ir geresnes sąlygas smulkaus ir vidutinio verslo subjektams dalyvauti viešuosiuose pirkimuose.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas įstatymas turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms smulkiam ir vidutiniam verslui.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant Projektu siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto

sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir bendrinės kalbos normų.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turės priimti

Įstatymui įgyvendinti teisės aktų priimti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Įstatymui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Projektą nebuvo gauti specialistų vertinimai ir išvados.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: „viešasis pirkimas“, „viešojo pirkimo sutartis“, „pirkimas“, „pirkimo sutartis“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Įstatymas turėtų būti išverstas į anglų kalbą.